

For more information, please call/text us at: **0920-911-1398** or visit:
www.philrice.gov.ph | www.pinoyrkb.com | www.openacademy.ph

Harabas

Timailhan nga marka sa mga dagkong anunugba

- ▶ Dagtom nga moradong tabunon sa pangunahang pako nga daghang marka ug hayag nga kolor nga linya
- ▶ Puti ang mga pako sa likod, dyutay nga pormang akus sa gawas sa kilid sa pako
- ▶ Mukabat sa 30 mm ang gidak-on sa pako
- ▶ Makit-an sa yuta ang ulod aron dili makaon sa langgam
- ▶ Aktibo sila sa gabii ug manggawas sa yuta
- ▶ Managlahi ang kolor sa ulod gikan sa kolor degatas ngadto sa berde, dagtom nga morado, nga aduna o walay budlis

Dagsa sila sa mga humay sa kaibabwan tungod kay nagkinahanglan sila sa ugang yuta alang sa pupation. Daghang mga harabas ang makita sa tanom nga humay human sa taas nga ting-init.

- ✓ Makadaut sila samtang ulod pa.
- ✓ Mapuok pagputol ang mga lingshod nga humay, samtang mangaupawan sa dahon ang mga dagkong tanom.
- ✓ Sagad dungan mangaon ibabaw sa dahon ang mga ulod.
- ✓ Ang mga dagkong ulod mokaon panahon sa gabii ug sagad makita sa yuta sa ubos nga bahin sa tanom.
- ✓ Bantayanan sa atake ang mga semilya hangtud sa pagpanghinog sa humay.

KAPILIANG PAGDUMALA

Kultural

- ▶ Ang pagdaro sa wala madaro nga yuta makapa-uga sa mga nangatulog nga mga pupa ug nga makit-an sila sa mga higalang organismo nga mokaon kanila. Ang pag-upaw sa *bund* makapatay sa pupae.
- ▶ Dili kaayo maatake sa mga ulod ang mga bag-ong tubo nga semilya sa semilyahanan nga layo sa mga sagbot.
- ▶ Ang pagpatubig sa mga semilyahanan ug sa mga nahabiling punoan human sa pag-ani maka-pugong sa pagpamalhin sa mga ulod ngadto sa laing lugar ug dili sila kaayo mabuhi.
- ▶ Makaminus sa ilang populasyon ang pagpamunit sa mga nagtapok nga itlog sa kuhol ug ingon man sa mga ulod.
- ▶ Ang pagputol sa tumoy sa pungpong nga semilya sa dili pa magbalhin-tanum nagatangtang sa mga itlog.
- ▶ Ang pagbutang sa gamay nga nitroheno nga abono makapamenus sa ilang pag-atake.

Biyolohikal

- ▶ Ang mga lapinig naga-atake sa mga itlog.
- ▶ Patyon sa mga tambuboan ug tachinid flies ang mga ulod. Kusog ang impeksiyon sa *virus* sa NPV samtang ulod pa sila.
- ▶ Kan-on sa mga amigas ang mga itlog ug ulod.
- ▶ Kan-on usab sa mga damang, ilabina ang hunting spiders ang mga dagko.
- ▶ Mokaon usab kanila ang bakukang nga ladybird ug langgam nga mokaon sa insekto (*Drongo-Dicrurusadsimilis*)
- ▶ *Pheromone trapping* - epektibo ang *pheromone trap*, nga mapalit sa mga tindahan, aron masayran ang kalihukan sa mga dagko.

Source:

Field guide on harmful organisms in Philippine ricefields.PhilRice. 2003 (Rev. ed.).

Reviewed by:

Genaro S. Rillon